

Ангел Каралийчев

Чудната сабя

Една вечер по стамбулските улици излязъл един стар арабин с бели като сняг дрехи и се провикнал:

– Сабя продавам! Сабя, която се дипли дванадесет пъти и може да сече дърво и камък.

– Колко я даваш? – попитал най-големият стамбулски паша.

– Три кринчета злато.

– Ти да не си полудял, че искаш три кринчета злато за една ръждива сабя!

Арабинът нищо не отвърнал. Навел глава и тръгнал. В туй време насреща му се задало едно малко момиче с ясни очи и впило поглед в сабята.

– Тази ли е – попитало то – сабята, която преди много векове беше побита над царския гроб във Вавилон?

– Тя е – отговорил арабинът.

– Продай я на моя побратим!

– Твоят побратим има ли кринчета злато?

– Моят побратим е много богат. Почакай до утре! Аз ще отлети да го повикам. Даваш ли дума?

– Давам. Ще чакам, додето изгрее слънцето.

Обърнало се девойчето назад и леко, като пъргава сърна, прекосило кривите улици. Излязло от Стамбул. Като стигнало в най-близката гора, откъснало крушов лист, свирнало три пъти и тозчас напреде му се озовал един сур елен. Яхнало го девойчето, навело се, грабнало изпод един камък пъстра тънка змия и го шибнало. Еленът плувнал през полетата на Тракия, край морския бряг към Македония. Златна се развявала косата на момичето.

Туй златокосо момиче било Гюргя, Марковата посестрима.

Слязла била от тъмните гори в града да си купи момински гердан.

В полунощ тя преминала по глухите улици на Прилеп и похлопала на Марковите порти. Излязъл Марко с газеничето да види кой го вика. Видял Гюргя. Прегърнал я, изтървал газеничето и то угаснало.

– Казвай, калка посестримо, защо си ми дошла?

Гюргя му разправила за сабята, която донесъл арабинът от Вавилон.

– Вземи я, побратиме, дай три кринчета злато, колкото ти поиска за нея, давай!

– Че каква е тази сабя? – попитал Крали Марко.

– Тя е сабята на Александър Велики.

Марко трепнал и очите му светнали в тъмнината.

– Не може да бъде! Що ще тая сабя в ръцете на арабина?

– Седни да ти разкажа!

Крали Марко седнал на един камък пред отворената порта, а бялата негова горска посестрима започнала:

– Ти си чувал за Александър Велики. С една шъпа македонци той тръгнал да завладее безкрайните пустини, неизбродните планини и гори, които гъмжат от слонове, и укрепените с високи стени градове на Азия. Когато младият цар преплувал морето, преди да скочи на брега, от кораба закитил копие то си да се забие на азиатска земя и викнал:

– Азия ще бъде моя! Короните на всичките царе, среброто и златото от съкровищниците им ще потекат като река към отечеството ми!

Щом слезли на брега македонците и тръгнали, конете им потънали до колене в дълбокия пясък на една пустиня. Пустинята била безкрайна. Море от пясък. Няма нито селище, нито път, нито дърво, ноти птица. И нали никой от македонците не знаел пътя към светлите и цветущи градове на персийския цар Дария, войската се залутала и загубила пътя. Девет деня вървял младият цар през пясъците, а подире му мудно се влачели македонците, капнали от умора, от жажда и от глад. Още на третия ден подире слизането им от кораба се привършила храната им. На десетия ден вечерта македонците стигнали един оазис. Три високи палми засенчвали една бедна колиба. Пред колибата заварили един полугол старец, пустинник, и една тънконога бяла коза.

– Какво правиш тука, старче? – попитал го царят.

– Стоя и чакам загубени в пустинята пътници, за да им покажа пътя към градовете на цар Дария.

– Кой те води тука?

– Бог – отвърнал старецът.

В туй време един от царските военачалници извил главата на козата и измъкнал меч си да я отреже.

Старецът затворил очите си да не гледа.

– Стой – викнал му царят. – Кого ще нахраниш с нея?

– Тебе, господарю?

– Пощади – отвърнал Александър Велики – козата на тоя добър старец. Когато гладува цялата войска, нейният цар няма право да яде печено месо. Кажете ни, дядо – обърнал се той към пустинника, – има ли наблизо вода да пием!

– Има един ручей.

Старецът тръгнал нагоре към залез слънце и ги завел при ручей, който лъкатушел като змия между пясъците. Навел се царят, навели се и

войниците да пият. Пили и когато се дигнали, усетили чудна сила в гърдите си. Водата на ручей била оная жива вода, от която пиели най-големите юнаци по света. Който сръбнел от нея, ставал непобедим. Един Александров войник извадил от торбата си мъртва, изсъхнала риба и я пуснал във водата да омекне. Но какво да види! Рибата, щом потънала в бистрия ручей, изведнаж оживяла и пъргаво плувнала. Тогава Александър Велики заповядал на войниците си да умият в ручей оръжията си, да напият конете си и сам потопил грамадната си сабя.

Дигнала се освежената войска, на другия ден осъмнала пред високите стени на приказния град Вавилон. Тежката дъбова порта, обкована с бронз, била здраво заключена. Царят на македонците потропал с копие си. Никой не се обадил отвътре. Тогава той замахнал с грамадната си сабя и разсякъл портата надве. С грозни викове нахлупи македонците във Вавилон... Минала се една година. Като покорил двамината най-големи царе на Азия – Дария и Пора, – Александър Велики пак се повърнал във Вавилон и там починал. Погребали го македонците и над гроба побили сабята му. Тази същата сабя, която продава арабинът. Яхни моя сур елен и бягай в Стамбул да я купиш!

– Колко пари иска за нея арабинът?

– Три кринчета злато.

Станал Марко. Върнал се в къщи, отключил съкровището на Вълкашина и нагребал в едни дисаги три кринчета злато. Яхнал бързоногия елен. Полетял над гори и полета, през равната Тракия и преди зора да зазори, стигнал в Стамбул. Купил чудната сабя. Тя била стара и ръждива, а на дръжката и светел един голям драгоцен камък.

КРАЙ

© Ангел Каралийчев

Сканиране: sir_Ivanhoe, август, 2007 г.
Разпознаване и последна редакция: NomaD, август, 2008 г.

Издание:

Ангел Каралийчев. Приказен свят. Том втори, 1982
Издателство „Български писател“, 1982

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/9098>]